

Beágyazott és Ambiens Rendszerek

7. gyakorlat tematikája

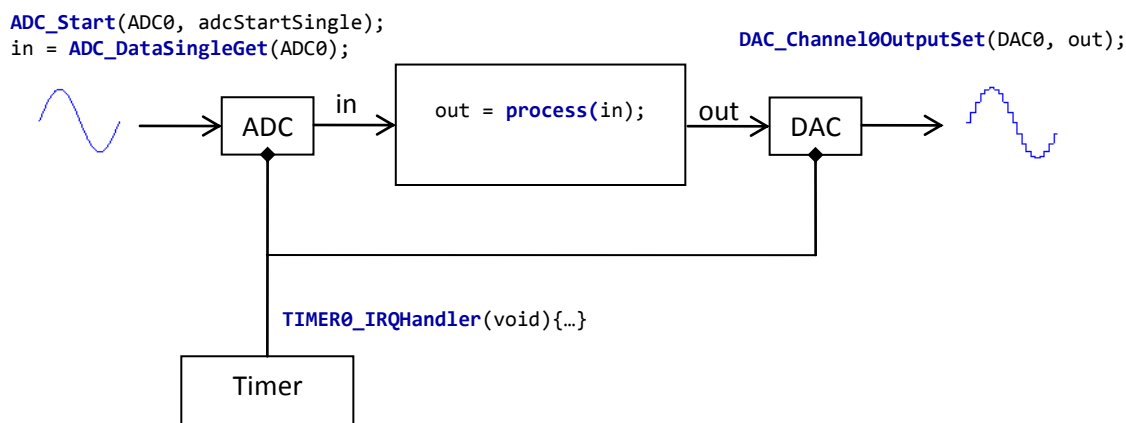
Adatfeldolgozási minták a gyakorlatban

A gyakorlat során a következő témakörökkel ismerkedünk meg:

- CMSIS adatfeldolgozást segítő moduljainak használata
- Szinuszos jel generálása
- Zaj generálása
- Szűrés műveletek implementációja, szűrés hatásának vizsgálata
- Fix pontos tört számábrázolás használata

1. Rendszer felépítése

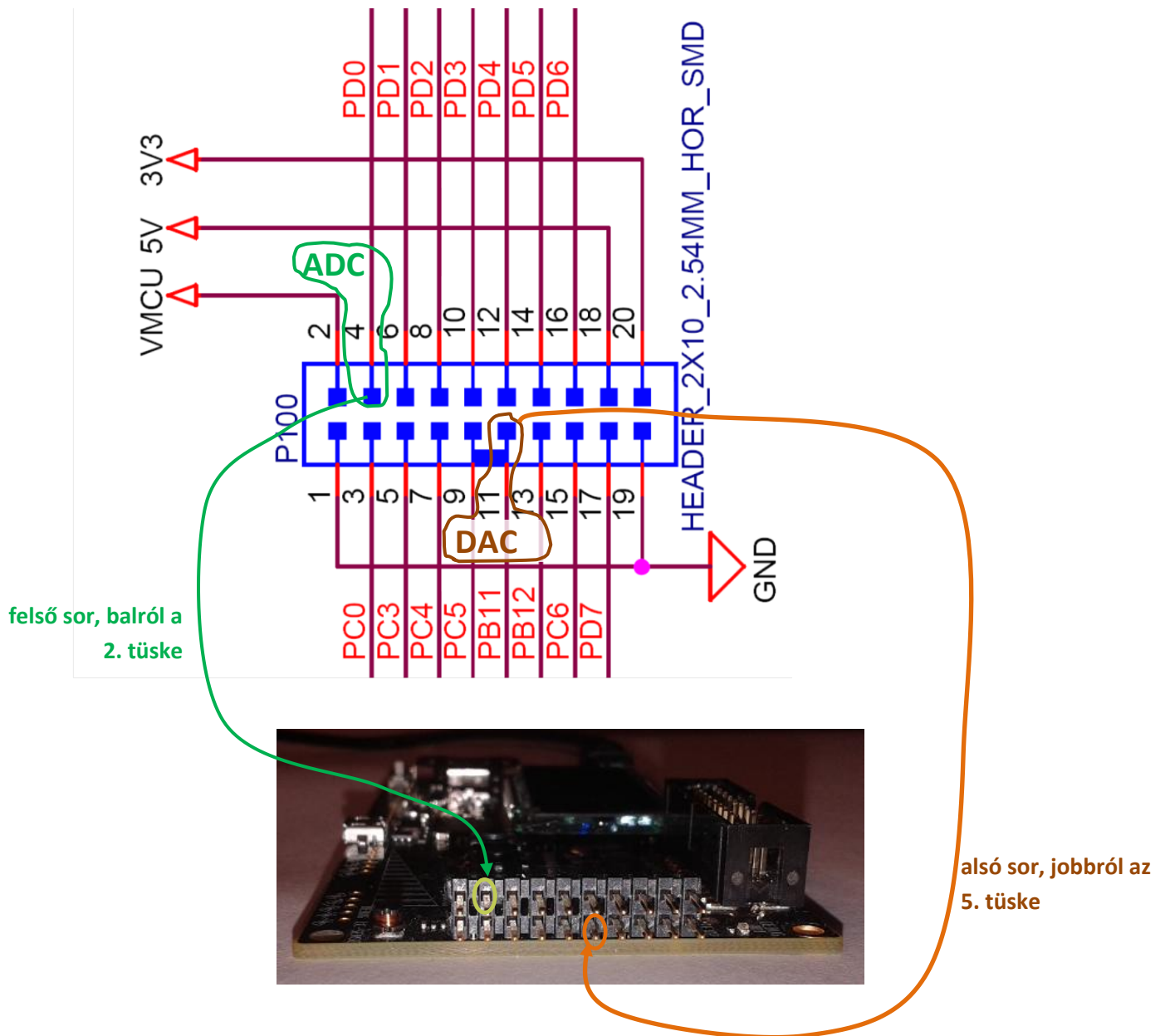
Munkánk során az alábbi ábrán látható, az előző gyakorlaton létrehozott keretrendszert fogjuk használni. A mintafájl rendelkezésre áll a honlapon, illetve mellékletként az útmutató végén.

A mikrokontroller által generált kimeneteket visszavezetjük a bemenetre, így végig valódi analóg jelekkel tudunk dolgozni. A ki- és bemeneti lábak az alábbi dokumentáció szerint a PB11 (DAC0 kimenet) és a PDO (ADC_CH0 bemenet) lábakon található:

Alternate	LOCATION							Description
	0	1	2	3	4	5	6	
ADC0_CH0	PDO							Analog to digital converter ADC0, input channel number 0.
DAC0_OUT0 / OPAMP_OUT0	PB11							Digital to Analog Converter DAC0_OUT0 / OPAMP output channel number 0.

A mikrokontroller bővítő csatlakozóján az alábbiaknak megfelelően azonosíthatók a lábak:

A programunkat a process függvényben kell megvalósítani. Itt kapjuk meg bemeneti paraméterként az AD átalakítóból származó jeleket, és a visszatérési értéként átadott változó kerül ki a DA kimenetére.

```
// *****
// * process data
// *****
uint32_t process(uint32_t in){
    uint32_t out;

    //-----
    // save input data
    inputData_idx = (inputData_idx+1)&(N-1);
    inputData[inputData_idx] = in;
    inputData_filt[inputData_idx] = in;
    //-----
}
```

```

return out;
}

```

A process függvényben található két tömb, amelyekbe a bemeneti adatokat, illetve később a feldolgozott adatokat mentjük (inputData és inputData_filt nevű tömbök).

A main függvényben a következő végtelen ciklus található:

```

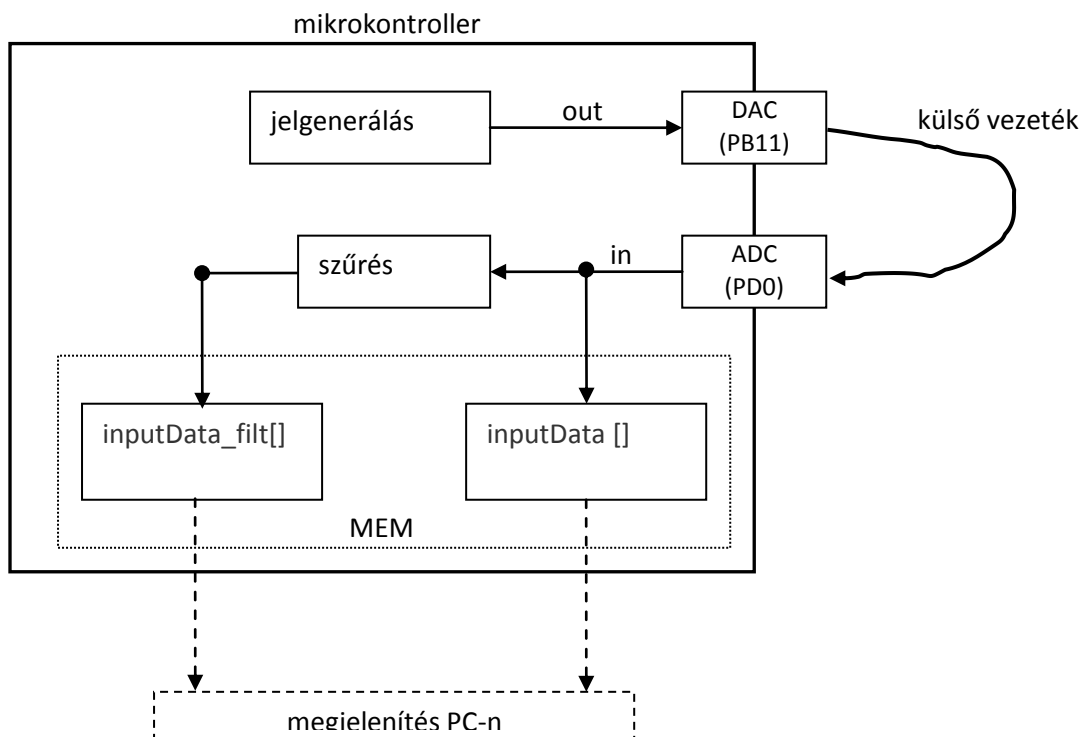
/* Infinite loop */
while (1) {

    if ((N-1)==inputData_idx) && getBP0() {
        BSP_LedSet(1); //set here breakpoint
    } else {
        BSP_LedClear(1);
    }
}
}

```

A kódrészlet lényege, hogy amikor az adatokat tároló tömb végére értünk, és gombnyomás van, akkor felvillan az 1-es számú LED. Amennyiben erre a sorra beállítunk egy breakpointot, akkor mindig olyan állapotban vizsgálhatjuk az adatbuffert, amikor teljesen megtelt, és nem látjuk, hogy az új adatok felülírják a régieket cirkuláris buffer jelleggel.

A teljes működési mód blokkvázlata:

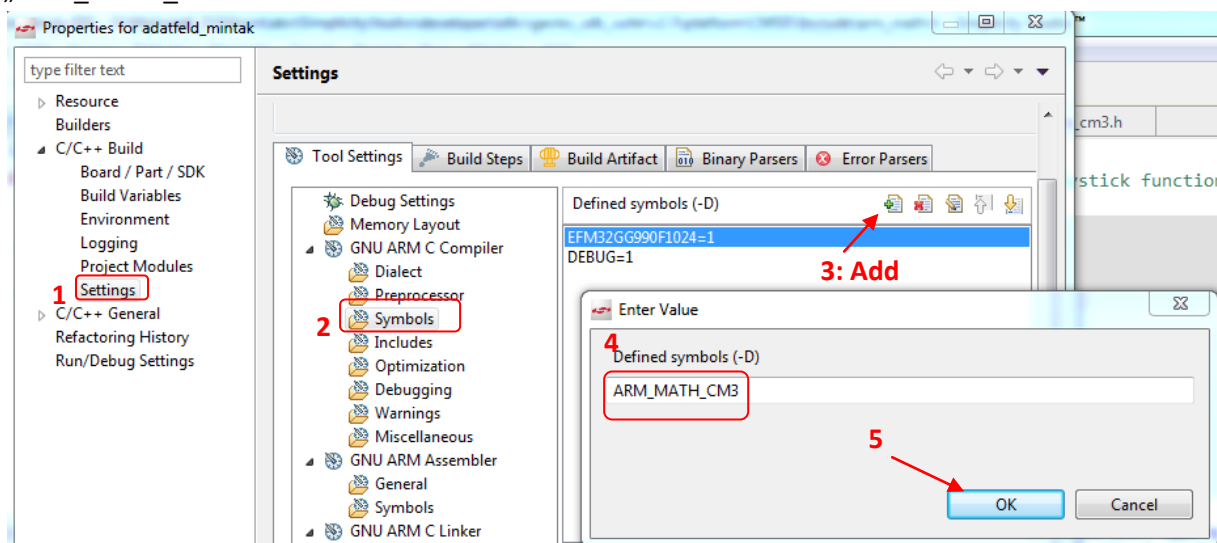
2. Alaprojekt létrehozása

A honlapon található process_base.c fájl tartalmazza a kiinduló kódot.

Hozunk létre egy üres projektet, és a main.c fájlba másoljuk be a process_base.c fájl tartalmát.

A munkánk során az ARM CMSIS matematikai könyvtárát használjuk. Ennek jellegzetessége, hogy meg kell adni, hogy milyen típusú processzormag található a mikrokontrollerben. Bizonyos műveletek esetén ennek megfelelő optimalizációs módszereket használt a gyártó.

A processzor típusának megadása úgy történik, hogy a projektre a bal oldali „Project Explorer” ablakban jobb gombbal kell kattintani, ki kell választani a Properties menüpontot, majd az alábbi ábrán mutatott sorrendnek megfelelően be kell írni projektszinten definiált változóként az „ARM_MATH_CM3” konstanst.

A projekt létrehozása során már a kezdetben érdemes a következő c fájlokat hozzáadni a projekthez, illetve header fájlokat include-olni: em_adc.c, em_cm3.c, em_core.c, em_dac.c em_gpio.c, em_system.c és em_timer.c fájlokat¹. A LED-ek kezeléséhez a projekthez hozzá kell adni a bsp_bcc.c, bsp_stk_leds.c, bsp_stk.c². A header fájlokat már tartalmazza a program.

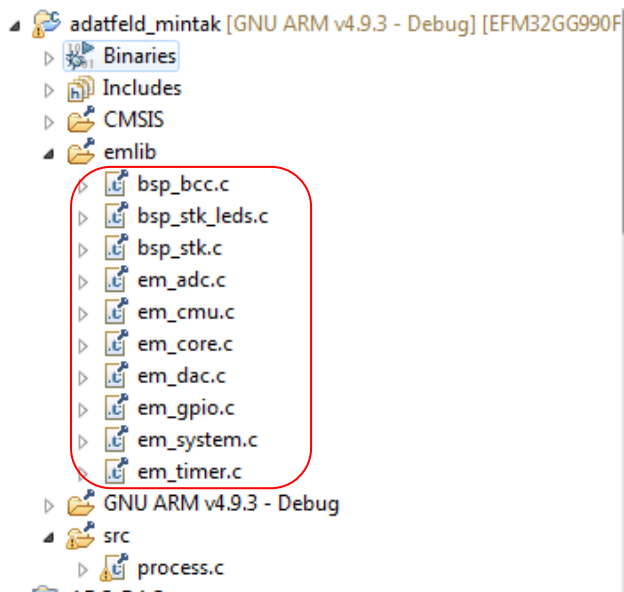
A munka gyorsítása érdekében a következő gyors linke kattintva elérhetők a C fájlokat tartalmazó könyvtárak:

[c:\SiliconLabs\SimplicityStudio\v4\developer\sdk\gecko_sdk_suite\v2.3\platform\emlib\src](c:\SiliconLabs\SimplicityStudio\v4\developer\sdk\gecko_sdk_suite\v2.3\platform\emlib\src)

[c:\SiliconLabs\SimplicityStudio\v4\developer\sdk\gecko_sdk_suite\v2.3\hardware\kit\common\bsp](c:\SiliconLabs\SimplicityStudio\v4\developer\sdk\gecko_sdk_suite\v2.3\hardware\kit\common\bsp)

¹ elérési út: SimplicityStudio\developer\sdk\gecko_sdk_suite\v1.1\platform\emlib\src\

² elérési út: SimplicityStudio\developer\sdk\gecko_sdk_suite\v1.1\hardware\kit\common\bsp\

3. Jelfeldolgozási műveleteket segítő függvények hozzáadása

Az általános matematikai függvényhívásokhoz szükségünk van az [arm_math.h](#) fájlra. A trigonometrikus függvények használatához szükséges az [arm_common_tables.h](#) fájl. A véletlenszám-generátorként használt rand() függvény eléréséhez szükségünk van az [stdlib.h](#) fájlra. A következő include-okat még adjuk hozzá a projekthez:

```
#include "arm_math.h"  
#include "arm_common_tables.h"  
#include <stdlib.h>
```

A szinusz függvény használatához a következő két fájlt kell behúzni a projekt alá tartozó CMSIS könyvtárba:

arm_sin_f32.c

arm_sin_q15.c

A fájlok az alábbi alkönyvtárban érhetők el (a telepítési könyvtárhoz viszonyítva verzió szám függvényében)

\\SimplicityStudio\developer\sdk\gecko_sdk_suite\v2.3\platform\CMSIS\DSP_Lib\Source\FastMathFunctions\

Ezen felül a trigonometrikus számításokat segítő táblázatok a következő fájlban találhatóak, amelyet szintén be kell húzni a CMSIS alkönyvtárunkba:

arm_common_tables.c

A fájl a következő helyen található

\\SimplicityStudio\developer\sdk\gecko_sdk_suite\v2.3\platform\CMSIS\DSP_Lib\Source\CommonTables\

Az összes c és h fájl hozzáadását követően a projekt a következő módon néz ki:

```

1 #include "em_device.h"
2 #include "em_chip.h"
3
4
5 #include "em_system.h"
6
7 #include "em_adc.h"
8 #include "em_cmu.h"
9 #include "em_core.h"
10 #include "em_dac.h"
11 #include "em_gpio.h"
12 #include "em_timer.h"
13
14 #include "bsp.h"
15
16 // -----
17 #include "arm_math.h"
18 #include "arm_common_tables.h"
19 #include <stdlib.h>

```

A rendelkezésre álló matematikai függvényekről információt szerezhetünk, amennyiben az include-olt fájlok közül kikeressük az `arm_math.h` fájlt a következő helyen, és lenyitva a hozzá tartozó kis háromszöget láthatjuk a benne megadott függvények listáját:

```

D:/MyInstall_D/SiliconLabs/SimplicityStudio/developer/sdks/gecko_sdk_suite/v2.3/hardware/kit/common/bsp
D:/MyInstall_D/SiliconLabs/SimplicityStudio/developer/sdks/gecko_sdk_suite/v2.3/hardware/kit/common/drivers
D:/MyInstall_D/SiliconLabs/SimplicityStudio/developer/sdks/gecko_sdk_suite/v2.3/hardware/kit/EFM32GG_STK3700/config
D:/MyInstall_D/SiliconLabs/SimplicityStudio/developer/sdks/gecko_sdk_suite/v2.3/platform/CMSIS/Include
  arm_common_tables.h
  arm_const_structs.h
  arm_math.h
  core_cm0.h
  core_cm0plus.h
  core_cm3.h

```

Itt rengeteg belső változó és konstans között megtaláljuk például a számunkra szükséges trigonometrikus függvényeket:

```

+ arm_sin_f32(float32_t) : float32_t
+ arm_sin_q15(q15_t) : q15_t
+ arm_sin_q31(q31_t) : q31_t

```

```

/**
 * @brief Fast approximation to the trigonometric sine function for
 floating-point data.
 * @param[in] x input value in radians.
 * @return sin(x).
 */

float32_t arm_sin_f32(
  float32_t x)
{

```

```

/**
 * @brief Fast approximation to the trigonometric sine function for Q15
 data.
 * @param[in] x Scaled input value in radians.
 * @return sin(x).
 *
 * The Q15 input value is in the range [0 +0.9999] and is mapped to a
 radian value in the range [0 2*pi).
 */
q15_t arm_sin_q15(
  q15_t x)

```

A fenti módszeren kívül a könyvtárrendszer dokumentációja megtalálható az alábbi elérési útvonalon:

\\SiliconLabs\SimplicityStudio\developer\sdk\gecko_sdk_suite\v2.3\platform\CMSIS\Documentation\

4. Szinusz jel generálása lebegő pontos számokkal

Egy szinuszos jel időfüggvénye:

$$x = A \cdot \sin(2\pi ft) + C = A \cdot \sin(\varphi) + C$$

ahol a fázis:

$$\varphi = 2\pi ft$$

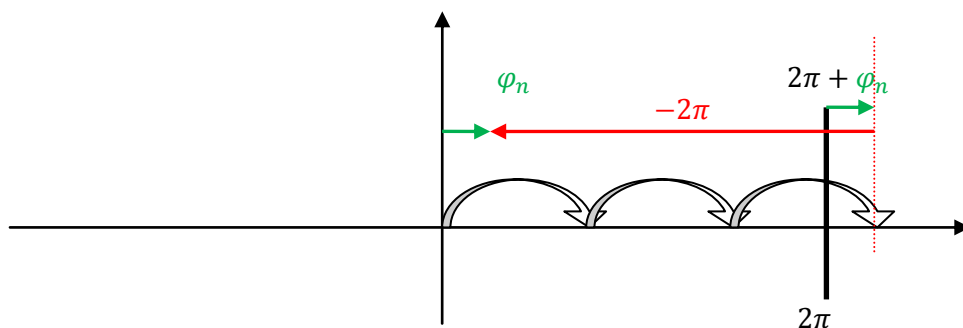
A mi esetünkben ezt a fázist iteratíván állítjuk elő minden egyes mintavételi időpontban:

$$\varphi_{n+1} = \varphi_n + 2\pi f T_s$$

A függvény radiánban várja a bemeneti értéket. Célszerű $[0 \dots 2\pi]$ intervallumban tartani az eredményt, így minden egyes ütemben elvégezzük az alábbi korrekciót:

$$\text{ha } (\varphi_{n+1} > 2\pi) \Rightarrow \varphi_{n+1} = \varphi_{n+1} - 2\pi$$

A fenti módszert az alábbi ábra illusztrálja:

Míndez programkódban:

```
phi = phi + 2*PI*fj*Ts;
if (phi>(2*PI)){
    phi = phi - 2*PI;
}

out_tmp = DC_szint + Amplitudo*arm_sin_f32(phi);
```

Ahhoz, hogy a 12 bites AD átalakítón megfelelően jelenjen meg a jel, meg kell szoroznunk 4096-tal, illetve uint32_t típusúvá kell alakítani:

```
out = (uint32_t) (4096*out_tmp);
```

5. Egyenletes eloszlású fehér zaj generálása lebegő pontos számokkal

Az stdlib.h-ban található rand() függvény integer számokkal tér vissza a $[0...2^{31}]$ tartományban. Ahhoz, hogy az egész számot, lebegő pontos $[0...1]$ tartományba transzformáljuk, le kell osztani a maximális értékkel.

Az így kapott szám középértéke 0.5 lesz. Nulla középértékű és ± 0.5 tartományban mozgó (tehát egységnyi csúcstól-csúcs értékű) jelet úgy kapunk, ha 0.5-et kivonunk a számból. Összességében a következő programkód egy adott DC szintű, adott csúcstól-csúcsig vett értékű jelet eredményez.

```
out_tmp = DC_ertek + peak_to_peak* (((float)rand())/2.14748365E9)-0.5);
```

Ahhoz, hogy a 12 bites AD átalakítón megfelelően jelenjen meg a jel, meg kell szoroznunk 4096-tal, illetve uint32_t típusúvá kell alakítani.

6. Szinusz jel generálása fix pontos számábrázolás esetén

Fix pontos törtszámábrázolás

Fix pontos 1.15 formátumú törtszámábrázolás esetén a 16 bites számok helyiértékei a következő módon alakulnak:

-1.	2^{-1}	2^{-2}	2^{-3}	2^{-4}	2^{-5}	2^{-6}	2^{-7}	2^{-8}	2^{-9}	2^{-10}	2^{-11}	2^{-12}	2^{-13}	2^{-14}	2^{-15}
-----	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

példák:

- $0110\ 0000\ 0000\ 0000 = 0.5+0.25=0.75$
- $1110\ 0000\ 0000\ 0000 = -1+0.5+0.25=-0.25$
- $0000\ 0000\ 0000\ 0001 = 2^{-15}=3.0518\cdot 10^{-5}=0.000030518$
- $1000\ 0000\ 0000\ 0001 = 2^{-15}=-1+3.0518\cdot 10^{-5}=-0.999969482421875$

- $0111\ 1111\ 1111\ 1111 = \sum_{n=1}^{15} 2^{-n} = 0.999969482421875$ (legnagyobb pozitív szám)
- $1000\ 0000\ 0000\ 0000 = -1$ (legkisebb negatív szám)

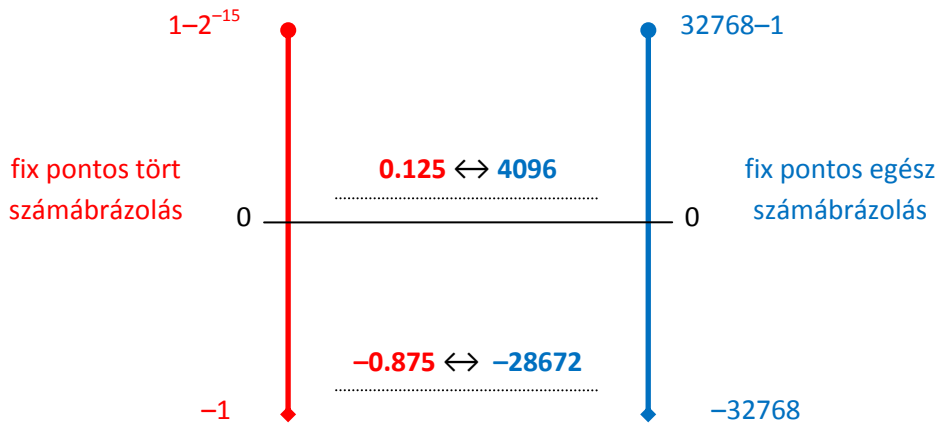
A fenti példák alapján is látható, hogy a számábrázolási tartomány: $[-1, 1-2^{-15}] = [-1, 0.999969482421875]$.

Valójában a C nyelv nem támogatja a fix pontos törtszám ábrázolási formátumot, csupán megfelelő könyvtári kiegészítésekkel tesszük lehetővé használatát. Az általunk használt környezetben a `q15_t` típus reprezentálja a fenti számábrázolási formátumot, amely valójában egy 16 bites integer típus az alábbi típusdefiníció alapján:

```
/**
 * @brief 16-bit fractional data in 1.15 format.
 */
typedef int16_t q15_t;
```

A számok bitreprezentációja tehát sehol nem tartalmazza annak típusát, a mi feladatunk, hogy az adott bitreprezentációt hogyan kezeljük.

Megjelenítés és értékadás során figyelembe kell vennünk, hogy a tört számoknak megfelelő egész típusban tároljuk a számokat, amelyek az alábbi ábra alapján feleltethetők meg egymásnak:

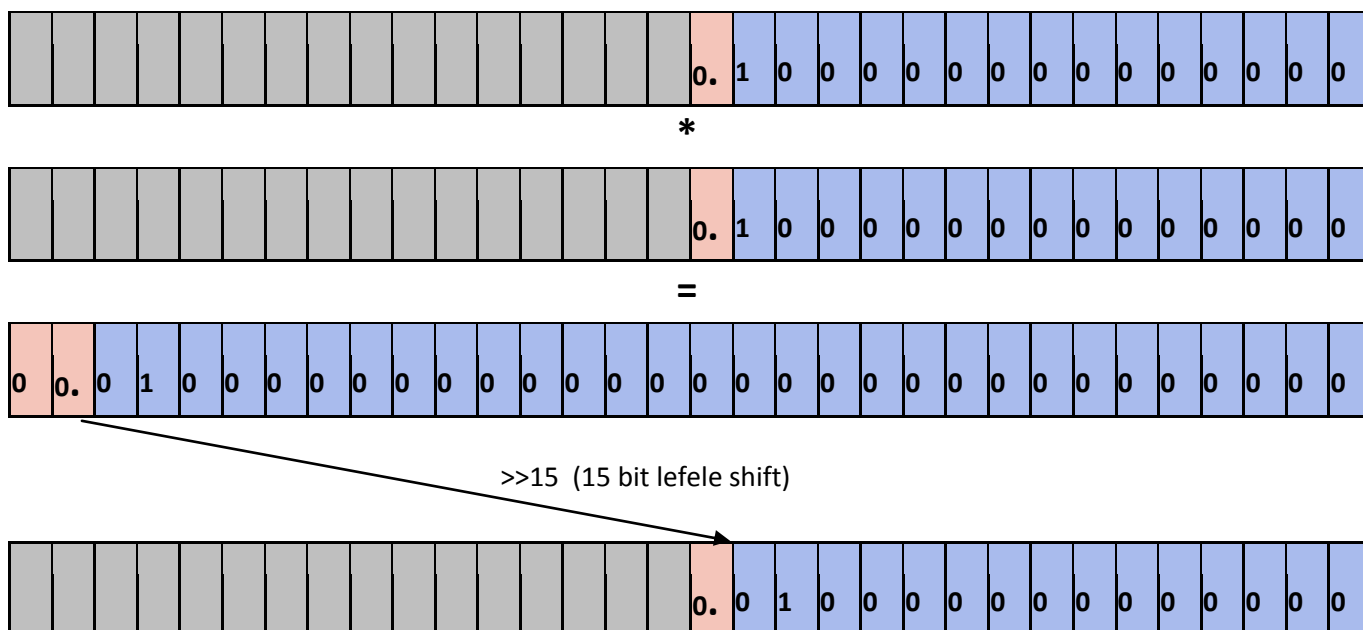
Példák:

- 0.125 értéket szeretnénk adni az x változónak, akkor: $x=0.125*32768=4096$
- -0.875 értéket szeretnénk adni az x változónak, akkor: $x=-0.875*32768=-28672$

Visszafelé irányba ugyanez az elv érvényesül, tehát ha egy adott `q15_t` típusú változóban 4096 értéket látunk, akkor az 0.125 -ös értéket jelent.

Műveletvégzéseket tekintve az összeadás és kivonás integer számként kezelve is ugyanúgy `q15_t` típusú számokat eredményez.

Szorás esetén vigyázni kell, ugyanis az alábbi példa alapján két `q1.15` típusú szám szorzata `q2.30` típusú számot eredményez.

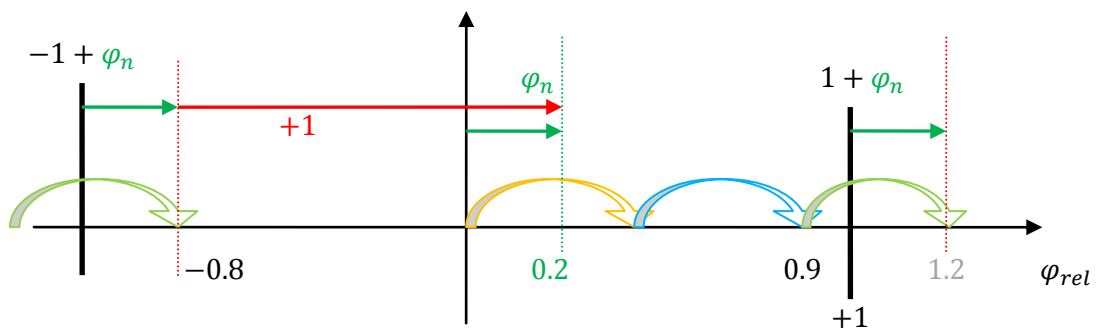
Ahhoz, hogy két, q1.15 típusú szám szorzata q1.15 típusú számot eredményezzen, a szorzatot 15 bittel kell lefele irányba shiftelni az alábbi programkódnak megfelelően:

```

q15_t x_q15, y_q15, z_q15;
x_q15 = 0.5*32768;
y_q15 = 0.5*32768;
z_q15 = (x_q15 * y_q15) >> 15;

```

A rendelkezésre álló, q15_t típusokkal dolgozó szinusz függvény a bemeneti fázisszöget [0...1] tartományban várja, ami megfelel a [0...2π] radiánban vett tartománynak. A számábrázolási kényszerek miatt viszont nem tudjuk a 2π értéket ábrázolni, ezért skálázzuk [0...1] intervallumra. Vegyük észre, hogy a fázist folyamatosan növelve egyszer eléri a 1 értéket, és ekkor átfordul a számláló -1 értéktől. Ha pl. az aktuális fázis 0.9, a növekmény pedig 0.3, akkor a következő ütembeli fázis 1.2 lenne. Az már túlmutat a számábrázolási tartományon, tehát átfordul a változó még hozzá a következő értékre: -1+(1.2-1)=-0.8. A szinusz függvény [0...1] tartományban várja a bemeneti értéket, tehát azt szeretnénk, hogy a bemeneti változó az 1 értéken túljutva 0-tól forduljon át. Ezt úgy érhetjük el, hogy a -1 értéktől átfordult fázisszöghöz 1-et adunk. Az alábbi ábrán látható a módszer illusztrációja:


```

phi_q15 += freq_rel; // step phase
if (phi_q15 < 0) //wrap from negative
    phi_q15 += 32768;

```

A szinusz jel DC szintjének és amplitúdójának beállításához a következő programkód használható:

```

out_tmp_q15 = (q15_t) (0.5*32768) + (((int32_t)arm_sin_q15(phi_q15)*9830)>>15);

```

ahol $9830 = 0.3 * 32768$

Ahhoz, hogy a 12 bites DA átalakítón megjeleníthessük a 15 bites számot (előjel bittől eltekintünk, mivel pozitív számokkal dolgozunk), lefele irányba kell shiftelni 3 bittel:

```

out = out_tmp_q15>>3;

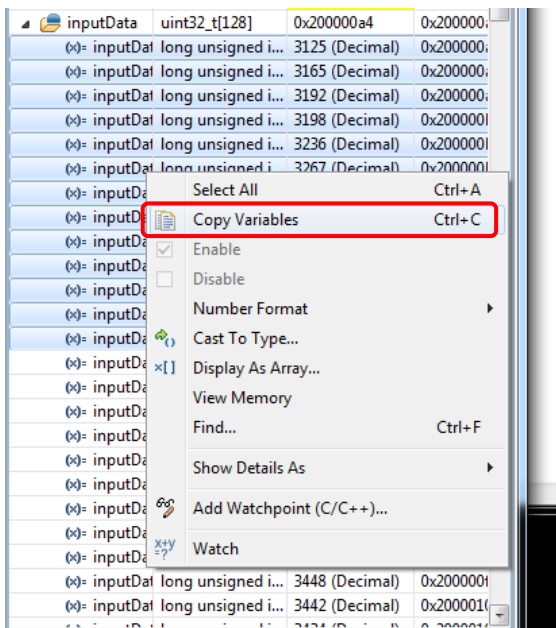
```

7. Adatok megjelenítése

A mérés során a mintavételezett és feldolgozott adatokat külön tömbökbe fogjuk menteni, és az ezekben található adatokat egy fájlba kiexportálva az adatokat grafikusan is meg tudjuk jeleníteni egy Python script segítségével. A script elérhető a tárgy honlapján a gyakorlatoknál.

A lépések a következők:

- Jelöljük ki a fájlba mentendő számértékeket a változókat tartalmazó debug ablakban
  - Jelöljük ki az első elemet, aztán a shift gombot nyomva jelöljük ki az utolsó elemet.
  - Első alkalommal jobb gombbal kattintsunk a kijelölt területre, és a Number format menüből válasszuk a Decimal formátumot.
- A kijelölt területre jobb gombbal kattintva a Copy Variables menüpontot válasszuk ki (vágólapra menti az adatokat).
- Nyissunk meg egy szövegfájlt, egy-az-egyben másoljuk bele CTRL+V –vel a kimásolt adatokat, és mentjük le ADCdata.txt néven a display_data_gy7.py programmal egy könyvtárba.
- Dupla kattintással futtassuk a display_data_gy7.py programot
  - Megjegyzés: a display_data_gy7.py programot szerkesztve módosíthatjuk a fájlnevet. Jobb gombbal a display_data_gy7.py programra kattintva Open with: Notepad++
- A megjelenítő program újrafuttatása előtt az ablakot be kell zárni.

Feladatok

1. Állítsuk össze a projektet. Adjuk hozzá az alap jelfeldolgozó keretrendszer működéséhez szükséges c fájlokat.
2. Adjuk a projekthez hozzá a szinuszjel generálásához szükséges c fájlokat, illetve az azokhoz tartozó táblázatokat tartalmazó c fájlt, illetve include-oljuk a megfelelő header fájlokat. Definiáljuk a „ARM_MATH_CM3” változót.
3. Kössük át a fejlesztői kártya DA átalakítóját az AD átalakítóra.
4. Generáljunk szinuszos jelet a következő paraméterekkel:
  - a. frekvencia: 50 Hz, DC szint: 0.5 (full scale-hez viszonyítva), amplitúdó 0.3 (full scale-hez viszonyítva)
  - b. Vizsgáljuk meg a visszamért jelet.
5. Generáljunk szinuszos jelekből összeállított négyzögjelet a következő paraméterekkel:
  - a. Az alapharmonikus paraméterei megegyeznek a fent beállítással, a páratlan felharmonikusok amplitúdói pedig rendre: $A_3 = +\frac{A_1}{3}$, $A_5 = +\frac{A_1}{5}$, $A_7 = +\frac{A_1}{7}$ ...
  - b. Vizsgáljuk meg a visszamért jelet.
6. Generáljunk egyenletes eloszlású fehér zajt a következő paraméterekkel:
  - a. DC szint: 0.5 (full scale-hez viszonyítva), peak-to-peak érték 0.1 (full scale-hez viszonyítva)
  - b. Vizsgáljuk meg a visszamért jelet.
7. Generáljunk zajos szinuszjelet a következő paraméterekkel:
  - a. DC szint: 0.5 (full scale-hez viszonyítva), szinusz jel amplitúdója 0.3 (full scale-hez viszonyítva), zaj amplitúdója 0.1 (full scale-hez viszonyítva)
  - b. Vizsgáljuk meg a visszamért jelet.
8. Implementáljunk exponenciális átlagolót. Az átlagolás kimenetét mentjük az inputData_filt változóba.

- a. Az exponenciális átlagolás törésponti frekvenciája $f_c=100$ Hz.

- i. emlékeztetőül:

$$y_n = y_{n-1} + (1 - \alpha)(x_n - y_{n-1})$$

$$\text{ahol } \alpha = e^{-\frac{1}{T \cdot f_s}}$$

$$\text{az időállandó: } T = \frac{1}{2\pi f_c}$$

$$\text{tehát más formában: } \alpha = e^{-\frac{1}{T \cdot f_s}} = e^{-2\pi \frac{f_c}{f_s}}$$

- b. Változtassuk a jel frekvenciáját $f=200$ Hz-re, és mérjük meg a szűrt jel amplitúdóját. Vessük össze a következő közelítő képlettel számítható átvittel:

$$|H(f)| \approx \left| \frac{1}{1 + j \frac{f}{f_c}} \right| = \frac{1}{\sqrt{1 + \left(\frac{f}{f_c}\right)^2}}$$

- c.

9. Implementáljunk mozgó ablak átlagolót. Az átlagolás kimenetét mentjük az inputData_filt változóba.
  - a. Az átlagolás hossza: $N=16$ minta.
  - b. Az átlagoláshoz az inputData tömbben található adatokat használhatjuk, a buffer cirkularitását elérhetjük a következő módon:

```

#define N_AVG 16
uint32_t y_avg = 0;
uint32_t i_avg;
for (i_avg=0; i_avg<N_AVG; i_avg++){
    y_avg += inputData[(inputData_idx-i_avg)&(N-1)];
}
y_avg = y_avg/N_AVG;

```

- c. Vizsgáljuk meg az 50 Hz-es jelet!
- d. Állítsuk a jel frekvenciáját 200 Hz-re, és mérjük meg az amplitúdóját. Számítsuk ki az átvitelt a következő közelítéssel:

$$|H(f)| = \frac{\sin\left(\pi \frac{f}{f_c}\right)}{\pi \frac{f}{f_c}}$$

ahol $f_c = \frac{f_s}{N}$

- e. Számítsuk ki a szűrő első zérushelyét, és állítsuk be a frekvenciát erre az értékre. Keressünk további zérusokat is.
  - f. Vizsgáljuk meg az átvitelt az első zérushely hez tartozó frekvencia másfélszeresén, és vessük össze a kiszámított értékkel: $|H(f = 1.5 \cdot f_c)| = \frac{1}{1.5\pi}$.
10. Valósítsuk meg a zajgenerátort fix pontos számábrázolással.
    - a. DC szint: 0.5 (full scale-hez viszonyítva), peak-to-peak érték 0.1 (full scale-hez viszonyítva)
  11. Valósítsuk meg a szinuszgenerátort fix pontos q15 formátumú számábrázolással.
    - a. frekvencia: 50 Hz, DC szint: 0.5 (full scale-hez viszonyítva), amplitúdó 0.3 (full scale-hez viszonyítva)
  12. Generáljunk zajos szinusz jelet az előző paraméterek alapján.

Melléklet: adatmegjelenítést végző Python kód

```
import numpy as np
from math import *
import matplotlib.pyplot as plt

fname = 'ADCdata.txt'

fs = 5000.0

print "fs = %f" % (fs)

Ts = 1/fs

f0 = open(fname)

ln = f0.readline()

arr = np.array([])

while not(ln==''):
    tab1 = ln.find('\t') # első tabulátor megtalálása
    tab2 = ln.find('\t', tab1+1) # második tabulátor megtalálása
    tab3tab = ln.find('\t', tab2+1) # ha sima tabbal van elválasztva
    tab3par = ln.find('(') # ha zárójellel meg van adva a típus
    if (tab3par<0):
        tab3par = tab3tab
    tab3 = min(tab3tab, tab3par)
    numberRaw = ln[tab2+1:tab3] # a nyers szám
    if len(numberRaw)>2:
        if numberRaw[0:2]=='0x':
            numberRaw = int(numberRaw,16) # ha hexa
        arr = np.append(arr, float(numberRaw))
    ln = f0.readline() # read a new line

N = len(arr)
t = np.array(range(N)) * Ts * 1e3

plt.subplot(2,1,1)
plt.plot(t, arr, '-.')
plt.grid(True)
plt.xlabel('t [ms]')
plt.ylabel('x(t) [LSB]')
plt.ylim(top=4096, bottom=0)

plt.subplot(2,1,2)
plt.plot(t, arr/4096, '-.')
plt.grid(True)
plt.xlabel('t [ms]')
plt.ylabel('x(t) [Full scale]')
plt.ylim(top=1, bottom=0)

plt.show()
```

Melléklet: kiindulási programkód

```
#include "em_device.h"
#include "em_chip.h"

#include "em_system.h"

#include "em_adc.h"
#include "em_cmu.h"
#include "em_core.h"
#include "em_dac.h"
#include "em_gpio.h"
#include "em_timer.h"

#include "bsp.h"

// -----

#error("a kovetkezo fajlokat hozza kell adni a projekthez: em_adc.c, em_cmu.c,
em_core.c, em_dac.c em_gpio.c, em_system.c, em_timer.c")
//
c:\SiliconLabs\SimplicityStudio\v4\developer\sdk\gecko_sdk_suite\v2.3\platform\em
lib\src\

#error("a kovetkezo fajlokat hozza kell adni a projekthez: bsp_bcc.c,
bsp_stk_leds.c, bsp_stk.c")
//
c:\SiliconLabs\SimplicityStudio\v4\developer\sdk\gecko_sdk_suite\v2.3\hardware\ki
t\common\bsp\

#error ("a kovetkezo fajlt be kell include-olni: #include ""arm_math.h"")
//
c:\SiliconLabs\SimplicityStudio\v4\developer\sdk\gecko_sdk_suite\v2.3\platform\CM
SIS\

#define N 128
uint32_t inputData[N];
uint32_t inputData_filt[N];
int32_t inputData_idx = 0;

#define FS 5000 // mintaveteli frekvencia megadasa Hz-ben
#define TIMER_DIV (12000000/FS-1) // osztasi arany

int getBP0(void){
    return (!(GPIO_PinInGet(gpioPortB, 9)));
}
int getBP1(void){
    return (!(GPIO_PinInGet(gpioPortB,10)));
}
```



```

// *****
// * process data *
// *****
uint32_t process(uint32_t in){
    uint32_t out;

    //-----
    // save input data
    inputData_idx = (inputData_idx+1)&(N-1);
    inputData[inputData_idx] = in;
    inputData_filt[inputData_idx] = in;
    //-----

    return out;
}

// *****
// * T I M E R I R Q *
// *****
uint32_t ADC_data_in, DAC_data_out;
uint32_t TimerCnt;
void TIMER0_IRQHandler(void){
    ADC_data_in = ADC_DataSingleGet(ADC0);
    ADC_Start(ADC0, adcStartSingle);
    DAC_data_out = process(ADC_data_in);
    DAC_Channel0OutputSet(DAC0, DAC_data_out);
    TIMER_IntClear(TIMER0, TIMER_IF_OF);
    TimerCnt++;
    if (TimerCnt>FS)
        { TimerCnt=0;
          BSP_LedToggle(0);
        }
}

int main(void)
{
    /* Chip errata */
    CHIP_Init();

    //*****
    // CMU configuration *
    //*****
    //void CMU_OscillatorEnable(CMU_Osc_TypeDef osc, bool enable, bool wait);
    CMU_OscillatorEnable(cmuOsc_HFXO, true, true);
    //void CMU_ClockSelectSet(CMU_Clock_TypeDef clock, CMU_Select_TypeDef ref);
    CMU_ClockSelectSet(cmuClock_HF, cmuSelect_HFXO);
    //SystemHFXOClockSet(uint32_t freq); SystemHFXOClockSet(48000000);
    //HFPERCLK: 48MHz/4 = 12MHz
    //void CMU_ClockDivSet(CMU_Clock_TypeDef clock, CMU_ClkDiv_TypeDef div);
    CMU_ClockDivSet(cmuClock_HFPER, cmuClkDiv_4);
    // enable clock signals
    //CMU_ClockEnable(CMU_Clock_TypeDef clock, bool enable);
    CMU_ClockEnable(cmuClock_HFPER, true);
    CMU_ClockEnable(cmuClock_GPIO, true);
}

```

```

CMU_ClockEnable(cmuClock_TIMER0, true);
CMU_ClockEnable(cmuClock_ADC0, true);
CMU_ClockEnable(cmuClock_DAC0, true);

//*****
// ADC configuration *
//*****
ADC_Init_TypeDef ADC0_Init = ADC_INIT_DEFAULT;
//void ADC_Init(ADC_TypeDef *adc, const ADC_Init_TypeDef *init);
ADC0_Init.prescale = 0;
// 12MHz ADC0_Init.timebase = 16;
ADC0_Init.warmUpMode = adcWarmupKeepADCWarm;
ADC_Init(ADC0, &ADC0_Init);
ADC_InitSingle_TypeDef ADC0_s_Init = ADC_INITSINGLE_DEFAULT;
//void ADC_InitSingle(ADC_TypeDef *adc, const ADC_InitSingle_TypeDef *init);
ADC0_s_Init.reference = adcRefVDD;
ADC0_s_Init.input = adcSingleInputCh0;
ADC_InitSingle(ADC0, &ADC0_s_Init);

//*****
// DACconfiguration *
//*****
DAC_Init_TypeDef DAC_init = DAC_INIT_DEFAULT;
DAC_init.reference = dacRefVDD;
DAC_init.prescale = 4; // 2^4=16; max 1MHz
//void DAC_Init(DAC_TypeDef *dac, const DAC_Init_TypeDef *init);
DAC_Init(DAC0, &DAC_init);
DAC_InitChannel_TypeDef DAC_ChInit = DAC_INITCHANNEL_DEFAULT;
DAC_ChInit.enable = 1;
//void DAC_InitChannel(DAC_TypeDef *dac, const DAC_InitChannel_TypeDef *init,
unsigned int ch);
DAC_InitChannel(DAC0, &DAC_ChInit, 0);

//*****
// Timer configuration *
//*****
TIMER_Init_TypeDef TIMER0_init = TIMER_INIT_DEFAULT;
//void TIMER_Init(TIMER_TypeDef *timer, const TIMER_Init_TypeDef *init);
TIMER_Init(TIMER0, &TIMER0_init); TIMER_CounterSet(TIMER0, 0); //
//__STATIC_INLINE void TIMER_TopSet(TIMER_TypeDef *timer, uint32_t val)
TIMER_TopSet(TIMER0, TIMER_DIV); // 48MHz/4/x = 12MHz/x
//__STATIC_INLINE void TIMER_IntClear(TIMER_TypeDef *timer, uint32_t flags);
TIMER_IntClear(TIMER0, TIMER_IF_OF);
//TIMER_IntEnable(TIMER_TypeDef *timer, uint32_t flags);
TIMER_IntEnable(TIMER0, TIMER_IF_OF);
NVIC_EnableIRQ(TIMER0_IRQn);

// *****
// * LED inicializalasa *
// *****
BSP_LedsInit();

// *****
// * nyomogombok inicializalasa *
// *****
GPIO_PinModeSet(gpioPortB, 9, gpioModeInput, 0);

```

```
GPIO_PinModeSet(gpioPortB, 10, gpioModeInput, 0);

/* Infinite loop */
while (1) {

    if ((0==inputData_idx)&&getBP0()){
        BSP_LedSet(1);
    } else{
        BSP_LedClear(1);
    }
}
}
```